

POLITOLOŠKI RAZGOVORI 2019.

"1989: TRI DESETLJEĆA POSLIJE"

Hrvatsko politološko društvo (HPD) priključilo se politološkim institucijama i organizacijama diljem Europe u znanstvenom (re)valoriziranju dosega pada Berlinskog zida i rušenja komunističkih režima u Srednjoj i Istočnoj Europi. Na Politološkim razgovorima 2019, koji su 7. i 8. studenoga 2019. održani na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, okupili su se politolozi i predstavnici drugih društvenih znanosti, ponajviše sociologije, koji su kroz politološku, sociološku, ekonomsku, historiografsku i filozofsku prizmu analizirali utjecaj promjena nakon 1989. na političke sustave, javne politike, teorijske pravce i cjelokupna društva na hrvatskoj, europskoj i općoj međunarodnoj razini.

Na konferenciji je sudjelovalo 27 izlagačica i izlagača iz Hrvatske, Srbije, Rusije i Crne Gore. Skup je otvorio Dejan Jović koji je, kao pozvani govornik, održao plenarno izlaganje "1989. u tridesetogodišnjoj perspektivi". Jović je iznio svoje viđenje utjecaja te prijelomne godine na područje međunarodnih odnosa, međunarodne i regionalne politike, kao i na područja bivše Jugoslavije. Ukazao je na dosege i posljedice promjena na društva i države, ali i na političku znanost, koja nije na vrijeme prepoznala, a kamoli predvidjela naglost i snagu sloma 1989.

Prvog dana održan je i panel "Politički akteri, procesi i sustavi u tranzicijskom limbu" na kojemu su izlagači iz Hrvatske i Srbije pokušali odgovoriti na pitanja o tome kakav je odnos političkih aktera prema demokraciji i koliko je snažna liberalna demokracija u državama jugoistočne Europe. Istraživači su ponudili

konkretne uvide u potporu građana demokraciji u Hrvatskoj (Berto Šalaj i Goran Čular), razvoj stranačkih programa u "novoj Europi" (Višeslav Raos) i odnos građana Srbije prema autoritarno-populističkim tendencijama u političkoj eliti (Bojan Todosijević). Izlagači su se bavili i analizom odnosa liberalne revolucije i političke restauracije (Milan Podunavac) te odnosom revolucije i demokracije (Nebojša Vladislavljević).

Na kraju prvog dana održana je promocija knjige Marka Grdešića *The Shape of Populism. Serbia before the Dissolution of Yugoslavia* (University of Michigan Press, Ann Arbor 2019). Uz autora i moderatoricu promocije Anu Matan, u raspravi su sudjelovali i Nebojša Blanuša s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu i Nebojša Vladislavljević s Fakulteta političkih nauka u Beogradu. Sudionici su istaknuli važnost političkih aktivnosti u Srbiji prije raspada Jugoslavije za razumijevanje kasnijih događaja, kao i ulogu društvenih skupina i institucija u populističkom fenomenu antibirokratske revolucije.

Drugog dana održana su tri panela. Na prvom, "Učinci tranzicije i dometi tranzitologije", publika je čula izlaganja o protupolitičkim učincima tranzicije iz ransijerovske perspektive (Tonči Kursar i Ana Matan), utjecaju populizma na politiku priznanja (Krešimir Petković), promjenama u narativu o komunizmu pod utjecajem tranzicije (Davor Pauković) te o euroskepticizmu u srednjoj i istočnoj Europi potaknutu razočaranošću građana Europskom unijom (Nikola Petrović).

Drugi panel, "Društvo i politika mimo 'kraja povijesti'", okupio je politologe i sociologe koji su iznijeli rezultate istraživanja o međusobnu utjecaju društva, skupina, institucija i političkog sustava na primjerima Hrvatske, Srbije i Crne Gore. Mogli smo čuti izlaganja o odnosu klasne pripadnosti i političkog ponašanja (Branko Ančić, Nikola Baketa i Marko Kovačić), kupovanju glasova, uz primjenu analitičkog narativa rodne perspektive (Olivera Komar), odnosu mladih Europljana prema političkom nasilju (Tomislav Pavlović i Renata Franc), ulozi javnih službenika u borbi protiv (ili poticanju) korupcije (Dušan Pavlović) te o revalorizaciji pretvorbe i privatizacije iz kuta političke ekonomije (Dimitrije Birač).

Treći panel, "Demokracija nakon 1989: (ne)uspjesi međunarodnih aktera", fokusirao se na dosege promjena na međunarodnom planu s obzirom na vodeće globalne i regionalne aktere. Raspravljalo se o izazovima demokracije u Alžiru (Borna Zgurić), naslijeđu 1989. u Rusiji i Kini (Andrej Kričković), politizaciji vanjske politike Europske unije (Dario Čepo i Antonio Karlović) te o utjecaju Europske unije na odnos Srbije prema integraciji (Nikola Mladenović) i na prava seksualnih manjina u Hrvatskoj (Nikolina Herceg Kolman).

Bila su to dva uspješna i zanimljiva dana međunarodnih politoloških razgovora koji se u studenome svake godine održavaju na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu.

Dario Čepo